

УДК 314.15(477)(05)-053.6

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.210.270-276>**Павлюк Т.І.**кандидат економічних наук
Вінницький торговельно-економічний інститут
Державний торговельно-економічний університет**Pavlyuk Tetiana**PhD in Economic Sc.
Vinnytsia Institute of Trade and Economics
State University of Trade and Economics
<https://orcid.org/0000-0001-5300-3588>**Осіпова Л.В.**кандидат економічних наук
Вінницький торговельно-економічний інститут
Державний торговельно-економічний університет**Osipova Larisa**PhD in Economic Sc.
Vinnytsia Institute of Trade and Economics
State University of Trade and Economics
<https://orcid.org/0000-0002-0959-5309>

ЗАКОНОДАВЧІ НОВАЦІЇ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ ЗА 2020-2025 РОКИ

У статті досліджено законодавчі новації у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні упродовж 2020–2025 рр. Проаналізовано ключові нормативно-правові акти, що регулюють порядок обліку ВПО, надання адресної допомоги, соціальних виплат, житлових гарантій та доступу до медичних і освітніх послуг. Визначено основні напрями удосконалення державної політики щодо підтримки ВПО, зокрема цифровізацію процедур, спрощення механізмів отримання соціальних послуг, посилення гарантій захисту прав та інтеграції переселенців у громади. Особливу увагу приділено проблемним аспектам реалізації законодавчих змін, зокрема питанням фінансування, контролю цільового використання коштів та забезпечення рівного доступу до соціальної підтримки. Зроблено висновки щодо ефективності реформ та перспектив подальшого розвитку правового регулювання у сфері соціального захисту ВПО.

Ключові слова: внутрішньо переміщені особи, соціальний захист, нормативно-правові акти, соціальні послуги, медичні послуги, фінансування, правове забезпечення.

LEGISLATIVE INNOVATIONS IN THE SPHERE OF SOCIAL PROTECTION OF INTERNALLY DISPLACED PERSONS IN UKRAINE IN 2020-2025

The article examines legislative innovations in the field of social protection of internally displaced persons in Ukraine during 2020–2025. The purpose of the article is to identify, systematize and evaluate legislative innovations in Ukraine regulating the social protection of internally displaced persons during 2020–2025, as well as to determine their influence on the effectiveness of state support mechanisms.

The key regulatory legal acts regulating the procedure for registering IDPs, providing targeted assistance, social payments, housing guarantees, and access to medical and educational services are analyzed.

The relevance of the topic is driven by the rapid increase in the number of displaced persons, the escalation of social risks, and the need to ensure stable social guarantees, equal access to public services and long-term integration of IDPs into host communities.

The research methodology is based on general scientific and special legal methods, including analysis and synthesis, comparative legal approach, system-structural method, formal legal interpretation, and logical generalization of normative provisions.

The results of the study demonstrate that the legislative changes of 2020–2025 were aimed at improving the registration and verification procedures, expanding the use of digital administrative services, strengthening targeted financial assistance, modernizing housing support instruments, and increasing the role of local self-government bodies

ISSN друкованої версії: 2224-6282

ISSN електронної версії: 2224-6290

© Павлюк Т.І., Осіпова Л.В., 2026

in the provision of social services. It is determined that the updated regulatory framework has contributed to improving transparency, simplifying access to social benefits and enhancing institutional coordination; however, certain problems remain, including uneven implementation in different regions, insufficient funding stability, and administrative barriers that may limit the full realization of rights.

The practical value of the article lies in the possibility of applying its conclusions to further improve legal regulation, develop effective social programs and enhance administrative practices in the field of social protection of internally displaced persons in Ukraine.

Keywords: internally displaced persons, social protection, regulatory legal acts, social services, medical services, financing, legal support.

JEL classification: I38, H53, H75, O33.

Постановка проблеми. Проблематика внутрішнього переміщення в Україні за останні п'ять років набула безпрецедентного масштабу через повномасштабну війну та триваючу окупацію частини територій. На кінець першої половини 2025 р. офіційно обліковано понад 4,6 млн. ВПО, хоча фактична кількість, імовірно, ще більша. Ця ситуація поставила перед державою та суспільством нові виклики щодо ефективного правового врегулювання широкого спектру питань — від соціального захисту до житлових прав та інтеграції ВПО в нових громадах.

З цієї метою Україна з 2014 р. поступово актуалізує законодавчу базу, ключову роль у якій відіграє Закон «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Однак у період 2020–2025 рр. проблеми імплементації та нормативні прогалини залишилися гальмом для забезпечення справедливого і сучасного захисту ВПО, що постійно відображалось у практиці та аналітичних доопрацюваннях законодавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання соціального захисту внутрішньо переміщених осіб почало більш детально досліджуватися українськими науковцями в період повномасштабного вторгнення. Основна увага почала приділятися нормативно-правовому забезпеченню. Серед науковців необхідно виділити праці Асєєва Ю.О. [1], Карпич І. [2], Лісов Д.А. [3], Павлюк Т., Середницька Л. [4], Селіхов Д. [5, 6], Січко Д.С. [7], Чвертко Л. [8] та інші.

Однак невирішеною проблемою залишається недостатня узгодженість національного законодавства щодо захисту внутрішньо переміщених осіб із

європейськими стандартами соціальної політики в контексті євроінтеграційних прагнень України, тому соціальний захист займає визначне місце в дослідженнях науковців.

Мета статті полягає в системному дослідженні законодавчих новацій у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні за 2020–2025 рр., визначенні напрямів їх вдосконалення та оцінці їх впливу на забезпечення соціальних гарантій і практичну реалізацію прав ВПО.

Методи дослідження. У процесі дослідження були використані наступні методи: нормативно-правовий (проаналізовано зміни в законодавстві протягом останніх 5 років на основі яких авторами була сформована таблиця 1); структурно-функціональний (проаналізовано програму «є Відновлення» з поетапним відновленням та фінансовою підтримкою для кожної особи); узагальнення (сформовано висновки, які чітко виявляють низку системних прогалин у захисті ВПО).

Виклад основних результатів досліджень. Із початку 2014 р. українське законодавство у сфері захисту ВПО проходить етапи поступової деталізації під впливом європейських стандартів, рекомендацій ООН і Ради Європи, а також фактичних криз, викликаних російською агресією. Однак саме у 2020–2025 рр. війна та тривале переміщення мільйонів осіб підштовхнули до невідкладного внесення радикальних змін, спрямованих на спрощення процедур, розширення соціального та житлового захисту, цифровізацію сервісів і зростання ролі громад у підтримці ВПО.

Таблиця 1

Ключові законодавчі зміни за 2020–2025 рр. : порівняльний огляд у вигляді таблиці

Рік	Основні законодавчі зміни
2020	Проекти щодо безоплатного житла і комунальних послуг, але без достатнього фінансування та узгодження
2021	Закон № 1646-IX: захист ВПО від негативних наслідків невиконання боргових зобов'язань
2022	Запровадження грошових виплат (№332), «Дія» для ВПО, проекти безкоштовного проїзду, спрощення отримання статусу
2023	Закон №3446-IX: тимчасове житло, критерії отримання допомоги, цифровізація звернень, нові умови виплат
2024	Закон №11281: інвентаризація житла для ВПО; реформування Мінреінтеграції, законопроект №12301, старт житлових програм
2025	Постанова №376: цифрова реєстрація, верифікація, нові умови втрати статусу; компенсація за зруйноване житло (єВідновлення), доступ до місцевого самоврядування

Джерело: розроблено авторами [9-10].

Табл. 1 відображає хронологію основних законодавчих трансформацій у сфері ВПО. Впродовж 2020–2021 рр. зміни лише готували підґрунтя для суттєвих реформ, що розпочалися з 2022 р. зі стартом повномасштабної війни. Відсутність фінансового забезпечення законопроектів на початку періоду та поступове усвідомлення необхідності адресності соціальної допомоги зумовили новий підхід до розробки нормативної бази у подальші три роки. Більшість законодавчих змін із 2022 р. стосувалися оперативного впровадження цифрових сервісів, окремо — через Дію, підсилення механізмів контролю за виплатами, розбудови систем компенсації втрат житла, експериментальних програм пільгової оренди та іпотеки⁴.

Внутрішньо переміщеною особою в українському законодавстві є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, які мають право постійного проживання в Україні та були змушені залишити місце проживання внаслідок збройного конфлікту, тимчасової окупації, проявів насильства або надзвичайних ситуацій.

З 2022 р. підстави для надання статусу ВПО суттєво розширено. Окрім осіб, які виїхали з регіонів бойових дій, право на статус отримали ті, хто втратив житло або перемістився в межах області з небезпечних районів. Статус фіксується довідкою ВПО (паперовою чи електронною) — нині її можна отримати онлайн через «Дію» або через офлайн-сервіси (ЦНАП, органи соціального захисту).

Ключова модернізація за 2025 р. : верифікація статусу та спрощення реєстрації. З 1 липня 2025 року запроваджено щомісячну верифікацію даних про перебування ВПО за кордоном — статус може бути скасовано за перебування поза межами України понад 90 днів, крім поважних причин. Повідомлення про суттєві зміни в обставинах відтепер можна подавати через застосунок «Дія» — це стосується зміни місця перебування, виїзду за кордон на постійне місце перебування, повернення додому тощо.

Також у 2025 р. статус ВПО та право на довідку поширено на військовослужбовців (крім строковиків), що проживали чи служили у зонах бойових дій, або втратили житло унаслідок війни.

Всі основоположні права ВПО гарантовані Конституцією України: рівність, заборона дискримінації за місцем проживання або статусом ВПО, свобода пересування, рівні права на працю, освіту, житло та соціальний захист, право на судовий захист із можливістю оскарження рішень органів влади чи дій посадових осіб.

Основні конституційні гарантії для ВПО зазначені в статтях:

1. Свобода вибору місця проживання, свобода пересування (ст. 33);
2. Право на працю та рівні можливості (ст. 43);
3. Право на соціальний захист і допомогу у випадках безробіття, втрати годувальника, втрати працездатності (ст. 46);
4. Право на житло (ст. 47): держава створює умови для забезпечення житлом тих, хто цього потребує;
5. Рівність усіх громадян перед законом, відсутність обмежень і привілеїв (ст. 24);
6. Заборона звуження обсягу прав під час ухвалення нових законів (ст. 22);
7. Захист прав і свобод у суді, право на відшкодування шкоди через незаконні дії державних органів (ст. 55–56);
8. Необмеженість конституційних прав, крім випадків, визначених Конституцією (ст. 64).

Ці норми стали підґрунтям для удосконалення галузевого законодавства про забезпечення соціального, житлового, трудового захисту ВПО, а також інтеграції в місцеві громади.

З початку широкомасштабної війни ключовим рішенням стало затвердження Постанови КМУ № 332 (20.03.2022), яка регламентувала надання адресної допомоги на проживання для ВПО у розмірі 2000 грн. на дорослого та 3000 грн. на дитину чи особу з інвалідністю щомісячно терміном шість місяців. Допомога оформлювалася як офлайн, так і через «Дію» та автоматично продовжувалась для уразливих категорій (пенсіонери, особи з інвалідністю, тяжкохворі діти, діти-сироти тощо) без повторних звернень.

Пріоритетними критеріями продовження виплат у 2024–2025 рр. визначено на рис. 1:

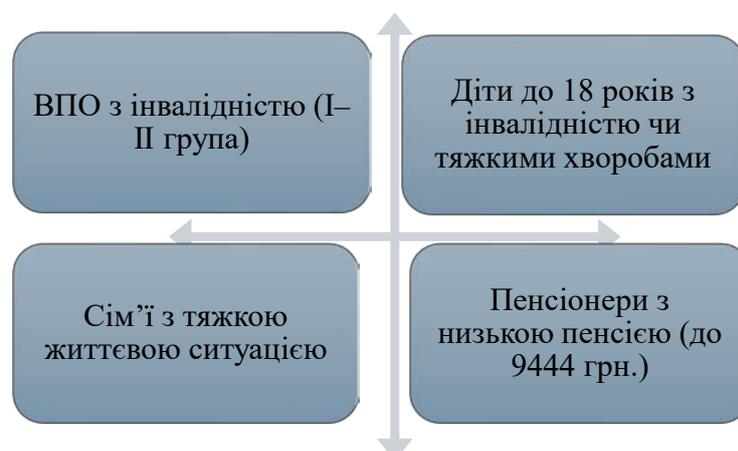

Рис. 1. Пріоритетні критерії виплат у 2024–2025 рр.
Джерело : [5].

Тривалість загального отримання адресної допомоги збільшена з двох до трьох піврічних періодів, а також запроваджено додаткову «сьому» бонусну виплату для тих, хто зберіг офіційне працевлаштування протягом шести місяців поспіль (зміни з вересня 2025 року).

Виплати припиняються у разі:

- Перебування за кордоном понад 30/90 днів, залежно від підстав;
- Купівлі майна (нерухомості) чи валютних операцій понад вказані ліміти;
- Наявності значних депозитів (пори́г підвищено до 200 тис. грн.);
- Набуття житла поза зоною бойових дій понад визначеної площі;
- Повернення до колишнього місця проживання/закінчення статусу ВПО;

Запроваджено також автоматичне поновлення виплат для категорій ВПО та можливість подання заяви на виплату для нової сім'ї або в разі переміщення до іншої громади через «Дію» чи ЦНАП.

З 2024 до 2025 рр. реалізується державна програма пільгової оренди житла: власникам, що здали ВПО квартиру в оренду, компенсується частина податків. ВПО можуть отримати субсидію, якщо орендована площа перевищує 30% сукупного доходу сім'ї; важливою вимогою є подання офіційного договору оренди. Цей експериментальний проєкт з 2025 р. впроваджується на всій території країни.

Хоча принцип адресного підходу дозволив

сконцентрувати державну підтримку на найбільш уразливих групах, експерти відзначають складність реалій сучасного внутрішнього переміщення – зокрема, для людей із плаваючим доходом або з неформальним працевлаштуванням. Майновий поріг (депозити, покупки) системно не враховує потреб, стан здоров'я чи витрати на базові товари – це створює ризики втрати допомоги для реально.

Головною реформою у сфері житла для ВПО стали закон і програма «ЄВідновлення» (2023–2025). Закон № 3446-IX вніс зміни до формування фондів тимчасового житла, розширив повноваження органів місцевого самоврядування (будівництво, оренда, реконструкція, викуп нежитлових приміщень для ВПО) та дозволив безоплатне тимчасове проживання для окремих категорій ВПО на період дії воєнного стану й шість місяців після його завершення без обмеження строком.

У листопаді 2024 р. Верховна Рада прийняла закон № 11281 про загальнонаціональну інвентаризацію житла та створення інтерактивної бази, орієнтованої на розселення ВПО та отримання доступу до тимчасового, пільгового чи соціального житла. За цей же період Кабмін розгортає інформаційно-аналітичну систему житлових об'єктів, які можуть бути використані під тимчасове або постійне проживання переселенців.

Ще одним з механізмів підтримки ВПО є програми відновлення зруйнованого та пошкодженого житла. Одна з них програма «Є Відновлення», яка пройшла ряд етапів (рис. 2):

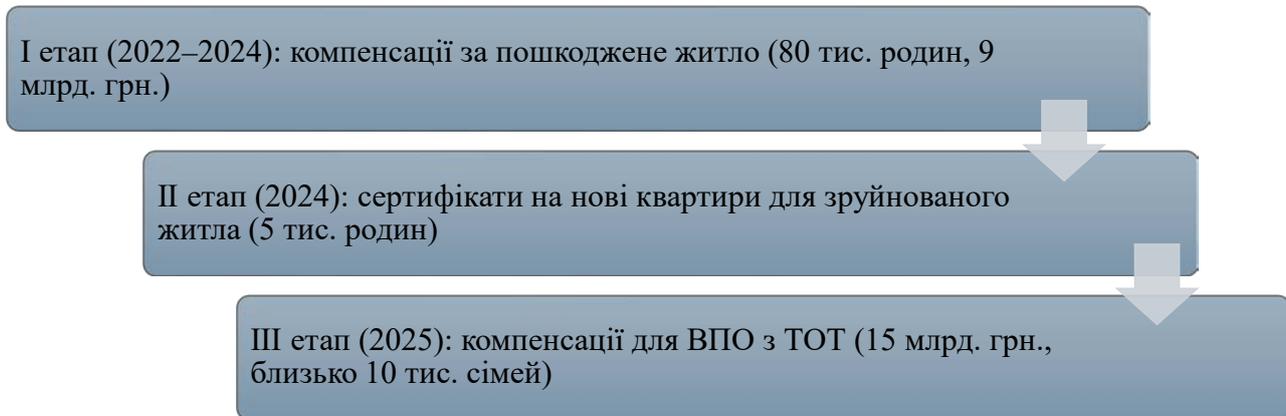

Рис. 2. Етапи програми «Є Відновлення»

Джерело : [2,3].

Водночас розширено програму іпотеки «Є Оселя» під 7% для ВПО (11% учасників програми – переселенці), хоча кредитування поки не стало масовим через жорсткі вимоги банків до платоспроможності. Інше нововведення – субсидія на оренду житла для ВПО, яка діє в 2025 р. на всій території України та компенсує ту частину орендної плати, що перевищує 30% від сукупного доходу домогосподарства.

У 2024 р. ухвалено закон № 11028, що надав ВПО пріоритет на компенсацію за зруйноване внаслідок агресії житло через програму «ЄВідновлення». Кошти виділено, зокрема, з бюджетного залишку 2024 р. (15 млрд.грн.). Визначено спеціальні пільги для сімей

із дітьми, осіб похилого віку, людей із інвалідністю та інших.

Є можливість подати заяву через «Дію», ЦНАП або органи соціального захисту, наявна електронна черга. Суттєве нововведення — спрощена процедура для майна на ТОТ: тепер не вимагається фотофіксація пошкодження чи фізичний огляд, натомість власник повинен відмовитися від прав на нерухомість на користь держави для отримання компенсації.

Станом на кінець 2024 року подано близько 150000 заяв, видано понад 11000 житлових сертифікатів, однак програма стикається з хронічною нестачею коштів (держбюджет включає 4 млрд.грн. на 2025 р. на ці

виплати, а потреби щонайменше 20–25 млрд.грн. на рік).

Трудові права внутрішньо переміщених осіб закріплені як Конституцією, так і спеціальним законом № 1706-VII. Кожен ВПО має право на рівні умови при прийомі на роботу, реєстрацію в центрах зайнятості незалежно від місця колишнього проживання, а у разі відсутності трудової книжки можливе отримання дубліката для оформлення нового працевлаштування. З 10.06.2021 трудова діяльність враховується в електронному реєстрі.

У разі неможливості продовження роботи у зв'язку з переміщенням працівник - ВПО може припинити трудові відносини нотаріально посвідченою заявою, а за відсутності такої можливості – у судовому порядку. Працевлаштування може здійснюватись на загальних підставах, у т.ч. за сумісництвом, з 2022 р. на час воєнного стану скасовані обмеження щодо роботи за сумісництвом для державних службовців та працівників держпідприємств.

Держава стимулює роботодавців до найму ВПО: через «Дію» або центр зайнятості можна отримати компенсацію у розмірі мінімальної зарплати (6500грн.) за працевлаштування кожної особи, принаймні на два місяці. Також реалізовані податкові пільги для ФОП-ВПО, включаючи можливість не сплачувати ЄСВ, єдиний податок або використовувати пільгову групу.

З 2025 р. уряд ухвалив додаткову «бонусну» виплату з розрахунку місячної допомоги для ВПО, які безперервно працювали протягом шести місяців після переміщення та були офіційно працевлаштовані чи зареєстровані як ФОП.

Іншими трудовими гарантіями працевлаштування для ВПО можуть бути:

- ВПО можуть отримати відпустку без збереження заробітної плати до 90 днів (Закон № 2136-IX).
- Особливості трудових відносин на період воєнного стану: можливо перевести працівника без згоди; заборонено переведення у райони бойових дій.
- Допомога по безробіттю надається за спрощеною процедурою за місцем фактичного проживання, з поетапною актуалізацією даних.

«Дія» стала ключовим інструментом спрощення доступу до базових послуг для ВПО. Починаючи з 2022 р., заяви на отримання статусу ВПО, довідки, грошової допомоги, зміни місця проживання, виїзду за кордон на постійне місце проживання чи повернення додому можна подати онлайн через додаток або портал «Дія».

У 2025 році «Дія» дозволяє:

1. Повідомляти про всі зміни обставин — фактичного місця проживання, виникнення поважних причин для перебування за кордоном, відмову від довідки, повернення додому.
2. Оформлювати довідку ВПО для військовослужбовців.
3. Подавати заяву на субсидії при оренді житла.
4. Слідкувати за статусом компенсації зруйнованого майна.

Цифровізація процедур знизилася тягар для органів

соцзахисту, значно зменшила черги та суб'єктивізм прийняття рішень, суттєво скоротила строки оформлення допомоги з декількох тижнів до кількох днів. Для отримання довідки ВПО онлайн потрібно мати ID-картку або закордонний біометричний паспорт, картку платника податків, а також підключити підтвердження геолокації. Для дітей процедура онлайн-реєстрації може провести один з батьків чи законний представник.

Водночас ряд функцій, наприклад, подання повторної заяви на довідку чи зміну обліку для тих, хто вже має статус ВПО, ще не повністю автоматизовані і реалізуються офлайн (через ЦНАПи, органи соцзахисту).

Із 8 січня 2025 року в силу вступив закон № 7283, який визнав ВПО не лише як окрему категорію отримувачів допомоги, а як повноцінних мешканців приймаючих громад. ВПО отримали право на участь у загальних зборах, ініціюванні питань, бюджетному плануванні, реальні інструменти безбар'єрної участі на рівні місцевого самоврядування. Це важливий крок для гармонійної інтеграції вимушених переселенців у громади, підвищення їхньої громадянської активності й адаптації.

Для затвердження форм включення до прийняття рішень на місцевому рівні обов'язково має бути прийнятий статут територіальної громади; поки немає такого статуту, порядок визначається рішеннями місцевої ради.

Незважаючи на величезний ресурс місцевості, організація підтримки ВПО в громадах досі залишається лише на початковому рівні у більшості населених пунктів, а компетенції щодо розв'язання їхніх проблем часто розпорошені між кількома органами, або мають лише «декларативний» характер.

З 2023 р. в Україні формують мережу рад з питань ВПО – консультативно-дорадчих органів, що покликані сприяти участі ВПО в житті громад, розробляти місцеві програми підтримки, забезпечувати поінформованість і комунікацію між переселенцями, місцевою владою та державними структурами. На кінець 2023 р. таких рад було більше 500. Це поступово створює підґрунтя для сталого вирішення проблем інтеграції та працевлаштування ВПО у громадах.

Україна офіційно взяла на себе зобов'язання керуватися Керівними принципами ООН щодо внутрішнього переміщення та рекомендаціями Ради Європи, які забороняють дискримінацію за ознакою переміщення, закликають гарантувати ВПО рівні права з іншими громадянами, а також забезпечити повноцінний захист і сприяти поверненню або інтеграції³⁶.

Керівні принципи ООН, адаптовані на національному рівні законодавством, гарантують: заборону дискримінації при здійсненні будь-яких прав через статус ВПО; захист від примусового переміщення/ повернення; право на свободу пересування, вибір місця проживання; повноцінний доступ до соціальних, медичних, житлових, адміністративних послуг незалежно від реєстрації; право на компенсацію втраченого майна і добровільне повернення чи інтеграцію.

Висновки. Аналіз імплементації законодавства

чітко виявляє низку системних прогалин:

1. Відсутність єдиного координаційного органу: У 2024–2025 рр. через ліквідацію Мінреінтеграції його функції фактично розпорозені між Мінсоцполітики, Мінрозвитку громад, частково Мінінфраструктури, а частина повноважень наразі не реалізується жодною структурою. Це стосується питань перехідного правосуддя на окупованих територіях, організації виборів після деокупації, гуманітарної підтримки, комплексної координації евакуації й працевлаштування ВПО за кордоном.

2. Нестабільність фінансування та зміна механізмів соціальної допомоги: Виплати не завжди підкріплені достатнім фінансуванням; уряд регулярно змінює критерії адресності, коло отримувачів, способи подачі заяв, що породжує правову невизначеність для сотень тисяч осіб, підриває довіру до інституцій, ускладнює довгострокове планування сімейного бюджету переселенців.

3. Недостатня оцінка суспільного впливу нових норм: Європейська Комісія у 2024 р. звернула увагу на відсутність механізму оцінки впливу законів та контрольних процедур, що призводить до вузько-регуляторних або непослідовних рішень, не узгоджених між собою й такими, що не слідкують за їхньою практичною реалізацією чи динамікою потреб ВПО.

4. Юридичні прогалини та оперативна «латочність»: Часто закони і підзаконні акти приймають без достатньої фінансової оцінки чи без деталізації порядків реалізації прав — приклади: компенсації за житло (до 2024 р.), перетин перепризначення виплат через «Дію», реалізація нового закону про житло до впровадження інтерактивної бази житла, питання перехідного правосуддя, визначення відповідальної інституції за координацію заходів щодо ВПО за кордоном. Застосування аналогій закону та права — лише тимчасовий механізм «залатаних» прогалин, натомість фундаментальні рішення відкладались роками.

5. Не всі переселенці мають статус ВПО: Деякі ВПО не реєструються через складну процедуру, відсутність визначення деяких громад як небезпечних, втрату документів або недовіру до системи. Це веде до втрати допомоги цими людьми й формує «невидимий сегмент» внутрішніх мігрантів, які випадають із переселенської політики та соціального захисту.

Незважаючи на активність державної політики щодо гармонізації з міжнародними нормами, українська правозахисна спільнота та міжнародні донори констатують: імплементація залишається фрагментарною, а системного органу з оцінки ефективності реалізації Керівних принципів в Україні фактично немає.

Список використаних джерел:

1. Асеева Ю.О. Бойко Н.І. (2024). Вплив соціально-економічних чинників на психічне здоров'я внутрішньо переміщених осіб. *Ментальне здоров'я*, № 3. DOI: <https://doi.org/10.32782/3041-2005/2024-3-2>
2. Карпич І. (2025). Реалізація державної політики у сфері соціального забезпечення внутрішньо переміщених осіб. *Соціальна робота та соціальна освіта*, № 1(14). DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(14\).2025.331026](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(14).2025.331026)
3. Лісов Д.А. (2025). Внутрішньо переміщена особа як суб'єкт соціального захисту в Україні. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*, № 2(50). DOI: <https://doi.org/10.33216/2218-5461/2025-50-2-158-168>
4. Павлюк Т., Середницька Л. (2023). Соціальна підтримка та соціальні послуги внутрішньо переміщеним особам в умовах війни. *Економіка та суспільство*, № 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-17>
5. Селіхов Д. (2025). Правові основи соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. *Науковий вісник ужгородського національного університету. Серія: Право*. Т. 1. № 84. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.1.14>
6. Селіхов Д. (2024). Роль органів місцевого самоврядування України у забезпеченні прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: теоретико-правовий аналіз. *Економіка та право*, № 3(74). DOI: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2024.03.076>
7. Січко Д.С. (2023). Захист права власності внутрішньо переміщених осіб. *Правова держава*, № 50. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2023.50.280283>
8. Чвертко Л. (2022). Соціальне страхування як складова вітчизняної системи соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. *Економічні горизонти*, № 4(22). DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.4\(22\).2022.267018](https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(22).2022.267018)
9. Конституція України. (1996). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Про захист прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Проект Закону України від 20.06.2014 № 4998.Liga360. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JG3UU00B>

References:

1. Asieieva, Yu.O. &Boiko, N.I. (2024). Vplyv sotsialno-ekonomichnykh chynnykiv na psykhichne zdorovia vnutrishno peremishchenykh osib [The influence of socio-economic factors on the mental health of internally displaced persons]. *Mental health*, No. 3. DOI: <https://doi.org/10.32782/3041-2005/2024-3-2> [in Ukrainian].
2. Karpych, I. (2025) Realizatsiia derzhavnoi polityky u sferi sotsialnoho zabezpechennia vnutrishno peremishchenykh osib [Implementation of state policy in the field of social security of internally displaced persons]. *Social Work and Social Education*, No. 1(14). DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(14\).2025.331026](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(14).2025.331026) [in

Ukrainian].

3. Lisov, D.A. (2025) Vnutrishno peremishchena osoba yak subiekt sotsialnoho zakhystu v Ukraini [Internally displaced person as a subject of social protection in Ukraine]. *Current Problems of Law : Theory and Practice*, No. 2(50). DOI: <https://doi.org/10.33216/2218-5461/2025-50-2-158-168> [in Ukrainian].

4. Pavliuk, T., & Serednytska, L. (2023) Sotsialna pidtrymka ta sotsialni posluhy vnutrishno peremishchenym osobam v umovakh viiny [Social support and social services for internally displaced persons in war conditions]. *Economy and Society*, No. 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-17> [in Ukrainian].

5. Selikhov, D. (2025) Pravovi osnovy sotsialnoho zakhystu vnutrishno peremishchenykh osib [Legal foundations of social protection of internally displaced persons]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series : Law*. Vol. 1. No. 84. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.1.14> [in Ukrainian].

6. Selikho, D. (2024). Rol orhaniv mistsevoho samovriaduvannia Ukrainy u zabezpechenni prav i svobod vnutrishno peremishchenykh osib : teoretyko-pravovy analiz [The role of local governments of Ukraine in ensuring the rights and freedoms of internally displaced persons : theoretical and legal analysis]. *Economics and Law*, No. 3(74). DOI: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2024.03.076> [in Ukrainian].

7. Sichko, D.S. (2023). Zakhyst prava vlasnosti vnutrishno peremishchenykh osib [Protection of the property rights of internally displaced persons]. *Rule of Law*, No. 50. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2023.50.280283> [in Ukrainian].

8. Chvertko L. (2022) Sotsialne strakhuvannia yak skladova vitchyznianoï systemy sotsialnoho zakhystu vnutrishno peremishchenykh osib [Social insurance as a component of the domestic system of social protection of internally displaced persons]. *Economic Horizons*, No. 4(22). DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.4\(22\).2022.267018](https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(22).2022.267018) [in Ukrainian].

9. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]. (1996). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].

10. Pro zakhyst prav i svobod vnutrishno peremishchenykh osib [On the Protection of the Rights and Freedoms of Internally Displaced Persons]: Draft Law of Ukraine dated 20.06.2014 No. 4998. Liga 360. Retrieved from: <https://ips.ligazakon.net/document/JG3UU00B> [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 04.02.2026 р.

Дата прийняття статті до друку: 23.02.2026 р.

Дата публікації (оприлюднення) статті: 11.03.2026 р.

Стаття поширюється на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License International CC-BY.